

FORK – 15.des 2015

Forum for kriseberedskap og restverdiredning
for kunst og kulturminner

Felles Beredskapsgruppe for musea og arkiv i Hordaland

Inger Raknes Pedersen

Avdelingsleder ved Bevaringstenestene – MuHo

www.muho.no/bevaringstenestene

Bevaringstenestene – MuHo

Fellestjeneste for museene i Hordaland

Bakgrunn for oppstart av felles Beredskapsgruppe

- Pågående arbeid med Redningsplan/Evakueringsplan ved BEV
- Stort ansvar med drift av Fellesmagasin for museene i Hordaland
- ERNI – gjenstander i magasinet: enestående i regional og nasjonal sammenheng

Hendelser i Hordaland - vekkere

- 2010 des Innbrudd KODE
- 2013 jan Brann - Lyngheisenteret
Museumssenteret i Hordaland
- 2013 jan Innbrudd KODE
- 2013 april Brann i St. Jørgen kirke
Lepramuseet, Bymuseet

2013 jan. KODE Kinasamlingen

Store konsekvenser

BERGENS TIDENDE TIRSDAG 10. DESEMBER 2013

NYHETER // 11

Innbrudd kostet Kode millioner

Innbruddet i Kinasamlingen har kostet museet til sammen 4,1 millioner kroner.

TONJE AURSLAND
tonje.aursland@et.no

I går vitnet den engelske kunstkspert Alastair Gibson i rettsaken mot de seks tiltalte for tyveriet i Kinasamlingen. Gibson har jobbet i over 20 år for auksjonshuset Sotheby's, og har i dag eget firma der han selger og fastsetter verdien av kinesiske kunstgjenstander.

– På hvilket grunnlag har du fastsatt verdien av de stjålene gjenstandene, ville aktor Magne Sylta vite.

– På grunnlag av markedspris og på grunnlag av hva det vil koste museet å få dem erstattet, svarte Gibson på telefon fra London.

– Relevant for straffen

Kunstkspert ble hyret inn av styret i stiftelsen Vestlandske Kunstinstrimuseum for å takserere de 25 kinesiske objektene som ble stjålet fra museet 5. januar i år. Han kom til Bergen to dager etter at innbruddet fant sted.

– Det var ganske rotete og fullt av knust glass overalt, fortalte Gibson til Bergen tingrett.

FAKTA

Innbruddet i Kinasamlingen

- Natt til lørdag 5. januar brøt to menn seg inn i Kinasamlingen i Permanenten, Kunstmuseene i Bergen.
- Tyvene fikk med seg 25 gjenstander, tre lå knust tilbake.
- To av de knuste gjenstandene er i familie noire-porselen fra 1662 til 1722, den tredje er fra 1722–1732.

Ifølge Gibson har de stjålene kunstskattene en verdi på ca. 2,5 millioner kroner. I tillegg ble tre andre objekter ødelagt under innbruddet. Reparasjon av disse er beregnet til 222.000 kroner.

– De skadede gjenstandene har så å si null verdi på markedet i dag, sa Gibson.

Etter tyveriet ble utstillingen pakket ned og gjemt bort på hemmelig adresse. Alt dette arbeidet, samt reparasjoner og tap av gjenstandene, har kostet museet til sammen 4,1 millioner kroner.

– Vi har ingen innsigelser på rapporten som Gibson har utarbeidet. Han er en av de fremste

ØDELAGT: Slik så den kinesiske skålen i familie noire-porselen ut etter innbruddet i januar. Skålen var ett av tre kunstobjekter som ble skadet og som nå er reparert. FOTO: MUSEUMSTJENESTENE I HORDALAND

ekspertene innen sitt område, sier styreleder for stiftelsen, Rolf Johansen.

Studert på nært hold

Alistair Gibson fortalte retten at han har studert både bilder og museets egne skriftlige kilder før han foretok takseringen.

– Dette ga meg en nøyaktig oversikt over de historiske gjenstandene, hvor de kom fra, når de ble anskaffet, hvilke mål de

hadde og så videre, sa engelskmannen.

Gibson så flere av gjenstandene med egne øyne da han var i Bergen etter forrige innbrudd i 2010. Også den gang takserte han de stjålene kunstgjenstandene, men denne summen vil verken han eller museet gå ut med.

– Grovt tyveri

– Verdien er relevant for straffutmålingen. Men det er også

viktig å huske på at kunstgjenstandene har en egenverdi utover markedsprisen. Det var en grunn til at de sto på museum, sier aktor Magne Sylta.

Han mener at de tiltalte er skyldige i grovt tyveri etter den såkalte mafia-paragrafen, altså at de har handlet som en organisert kriminell gruppe. Strafferammen er elleve års fengsel. Rettsaken mot de seks tiltalte fortsetter denne uken.

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Noe av hva som lå igjen

Ferdig konservert

2013 april

Brann i St. Jørgen kirke Lepramuseet, Bymuseet

Bevaringstenestene

MUSEUMSENTERET i Hordaland

2013 juni Bevaringstenestene arrangerer møte om etablering av felles krisegruppe for musea i Hordaland

Direktørene og samlingslederne ved museene ble invitert

- Har vi behov for en slik gruppe?
- Hvordan skal en slik gruppe organiseres?
- Hvilken kompetanse trengs?
- Hvilken rolle kan en slik gruppe spille i samarbeid med kommersielle restverdiredningsfirma engasjert av forsikringsselskap?
- Hvorledes skal deltaking i krisesituasjoner finansieres?

7 av 9 konsoliderte museum deltok; samt representanter fra Hordaland fylkeskommune

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Oppsummering fra møtet

- Beredskapsgruppen tilkalles for «øyeblikkelig hjelp»
- Innehar spesialkompetanse
- Bidrar med utstyr, og kunnskap om hvor ytterligere hjelpemidler finnes
- Aktiv i tidsrom fra politiet har frigitt en bygning til forsikringsselskap har fått oversyn
- Aktiv i samarbeid med restverdiredningsfirma

Økonomisk aspekt

- Direktørene må godkjenne deltagelse av egne ansatte i krisegruppen. Utkalling må sees på som beordring.
- Innebærer lønn i tidsrommet inntil arbeidet er godkjent som del av et forsikringsoppgjør
- Erfaringene den ansatte tilfører egen institusjon kompenseres for lønnskostnader

Forsikring

- Yrkesskadeforsikring (pliktig):
Gjelder for alle som museet har arbeidsgiveransvar for; som blir tatt inn i tjeneste og lønnes. På arbeidsstedet i arbeidstiden (event. på annet sted/tid, men i jobbsammenheng).
- Ulykke forsikring
Personskade – skade på seg selv
- Tjenestereise

Beredskapsgruppen – ad-hoc når katastrofen er et faktum

Hvorledes bygge Beredskapsgruppen:

- Kompetansehevende tiltak
- Øvelser
- Årlig(e) møte(r)

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Samle kompetanse

Deltakelse utover de konsoliderte museene:

- Universitetsmuseet – UiB
- Universitetsbiblioteket - spesialsamlingene
- Bergen Byarkiv
- Fylkesarkivet
- Statsarkivet

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Arbeidsgruppe

Fem representanter:

- Bevaringstenestene – Museumssenteret i Hordaland
avdelingsleder Inger Raknes Pedersen
- Bymuseet i Bergen
Samlingsleder Anne Bjørke
- Hardanger og Voss museum
Styrar Eirik Helleve
- KODE
Samlingsleder Knut Ormhaug
- Universitetsmuseet– UiB
Malerikonservator Marie-Louise Lorentzen

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Arbeidsgruppen diskuterte tema:

- Innsats de første 48 timer
- Tett samarbeid med restverdiredningsfirma
- Få oversikt over personell – kompetanse:
både konserveringsfaglig og innen gjenstandshåndtering
- Utvikle beredskapskasser som hver deltakende institusjon må anskaffe
- Få oversikt over annet relevant utstyr som institusjonene og andre har: frysekamre, kjølerom, partytelt, vannsugere, osv.
- Liste over kontaktperson i hver institusjon og andre aktuelle ansatte som kan tilkalles

Beredskapsgruppen

- Personene i gruppen skal kunne tilkalles i tilfelle en krisesituasjon og plikter å stille opp for andre deltakende institusjoner på lik linje med egen institusjon.

Videre framdrift

- Arbeidsgruppen satte opp et skriv med forslag til opprettelse av:
Felles Beredskapsgruppe for museer og arkiv i Hordaland
(skal være noe mer enn en ringeliste med navn)
- Institusjonene ble bedt om å melde tilbake informasjon om kontaktperson og andre ansatte til dannelsen av Beredskapsgruppen
- Søknad om utviklingsmidler ble sendt til Kulturrådet 2013
 - koordinere Beredskapsgruppen
 - utarbeide felles tiltak
 - gjennomføre workshop - katastrofehandtering

Tildeling fra Kulturrådet 2014

Kr 100 000

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Seminar 16.juni 2014

Knyttet til brannforebygging og restverdireddning

- Hva trengs av sikkerhet for museene og arkiv
- Generell brannforebygging – særskilte brannobjekter
- Restverditjenesten og BergenBrannvesen – Beredskapsavdeling
- Brann og vannskader. Hva kan firma for skadebegrensning gjøre og hva kan egen organisasjon gjøre, og hva kan vi gjøre i fellesskap

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Seminar 16.juni 2014

Bevaringstenestene
MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Seminar 28.nov. 2014

- Gjennomgang av beredskapsutstyr
- Erfaring etter brannen på Etnografiska Museet i Stockholm 23.okt.2012
- Skrivebordøving

Seminar 5.nov. 2015

- Redningsaksjonen ved brannen i Clendon Park
- Praktisk restverdiredning
- 1916 bybrannen i Bergen - Johan Bøgh
- Skrivebordøvelse

Seminar 5.nov.2015

37 deltakere

Øving: “Denne ulykka kjem åleine”

Medlemsliste

14 institusjoner - 58 medlemmer

(direktørene, kontaktpersoner og ansatte)

Representanter til Felles beredskapsgruppe for museum/arkiv i Hordaland

pr .20.11.2015

Alfabetisk oppsett av institusjonene

MUSEUM

Rolle	Navn	Tlf. mobil	Tlf. jobb	Tlf. priv.	Kompetanse/erfaring	E-post
-------	------	------------	-----------	------------	---------------------	--------

Bevaringstenestene

MUSEUMSSENTERET i Hordaland

Forpliktende gjensidig avtale

- Avtalen består av 13 punkt
- Signert av de øverste ansvarlige – direktørene
- Fulgt av en liste med verneutstyr som skal være tilgjengelig for alle medlemmene i gruppen

Gjensidig avtale

- Hvem organiserer redningsarbeidet
- Hvem har uttalerett til presse/media
- Hvem dekker lønnskostnader for medlemmene
- Hvem dekker forsikring av medlemmene
- Kontaktperson og ansvar
- Forpliktende – pålagt av arbeidsgiver

- Ansvar ved skade på gjenstander i en redningsssituasjon faller ikke på medlemmene
- Medlemmene må bygge kompetanse og delta aktivt i Beredskapsgruppen
- Kontaktpersonene viktig bindeledd for oppdatert informasjon
- Institusjonene forplikter seg til å skaffe beredskapsutstyr

Beredskapskasse

- Gikk igjennom innhold i en standard kasse «Just in case – case»
- Felles bestilling og innkjøp
- Totalt 21 kasser på plass i Hordaland

Kartlegging av utstyr og fasiliteter ved institusjonene

- Bil til transport
- Beredskapskasser
- Frysekammer
- Frysetørker
- Fryseboks
- Strømagregat
- Pumpe m/slange
- Avfukter
- Vannsuger
- Vifter
- O.S.V.....

Kartlegging av utstyr og fasiliteter i nærrområde

Med kontaktinformasjon og kontaktperson

- Frysecontainere
- Kjølecontainere
- Fryselager
- Telt
- Partytelt
- Rubbhall

Veien videre.....

- BEV skal arrangere årlige møter for Beredskapsgruppen
- BEV holde lister oppdaterte, kontaktpersonene er ansvarlige bindeledd
- BEV kaller arbeidsgruppen inn til møte
- Videreutvikle kompetanse
- Samarbeid med restverdiredningsfirma og brannvesen

Konservering og restaurering.

Bevaringstenestene utfører konservering av gjenstandar frå eksterne kundar i heile landet, i tillegg til kjerneaktiviteten knytt til musea i Hordaland sine samlingar.

Våre konservatorer har høg kompetanse og lang erfaring med konservering innanfor mange områder. Vi har særleg kompetanse innanfor tekstilkonservering og konservering av kulturhistorisk materiale.

Salhusvegen 201
5107 Salhus
Telefon: 55 25 10 87 / 404 04 859
bevaringstenestene@muho.no

www.muho.no

Org. nr.: 971 349 743
Konto nr.: 3625.19.69684

Bevaringstenestene
MUSEUMSSENTERET i Hordaland